

Vega kommune

Rådmannen

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Melding om vedtak

Vår ref:
2014/496-6

Saksbehandler:
Brit Skjevling

Dato
18.03.2014

Høring - reservasjonsordning for fastleger

Det vises til møte i Vega kommunestyre 13.3.14 der følgende vedtak ble fattet i sak 8/14:

1. Vega kommune støtter ikke innføring av reservasjonsrett for fastleger
2. Dersom forskriftene blir vedtatt støtter Vega kommune forslaget om at det er kommunen selv som avgjør adgangen til reservasjonsmulighet.

Med hilsen

Brit Skjevling
Rådmann

Vega kommune

Arkiv:	G21
Arkivsaksnr:	2014/496-4
Saksbehandler:	Brit Skjevling

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
8/14	Vega kommunestyre	13.03.2014

Høring - reservasjonsordning for fastleger

Vedlegg:

- 1 Interpellasjon til Kommunestyret vedr. abort

Saksprotokoll i Vega kommunestyre - 13.03.2014

Behandling:

Ingen endringsforslag. Innstillinga ble vedtatt mot 1 stemme.

Vedtak:

1. Vega kommune støtter ikke innføring av reservasjonsrett for fastleger
2. Dersom forskriftene blir vedtatt støtter Vega kommune forslaget om at det er kommunen selv som avgjør adgangen til reservasjonsmulighet.

Rådmannens innstilling

1. Vega kommune støtter ikke innføring av reservasjonsrett for fastleger
2. Dersom forskriftene blir vedtatt støtter Vega kommune forslaget om at det er kommunen selv som avgjør adgangen til reservasjonsmulighet

Saksopplysninger

Helse- og omsorgsdepartementet har 21.1.14 sendt ut på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven samt pasient- og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlege ved reservasjon). Forslaget omfatter også endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen. Departementet foreslår å åpne for at kommuner kan inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort.

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår en tilføyelse i helse- og omsorgsloven §3-2 tredje ledd. Tilføyelsen skal gi hjemmel til forskrifter om mulighet for fastleger til å reservere seg mot henvisning og behandling ved alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død. Med alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død menes først og fremst abort.

Hjemmelen vil imidlertid også omfatte forskrifter om reservasjon mot aktiv dødshjelp dersom dette skulle bli tillatt. Hjemmelen skal ikke omfatte forskrivning eller innsetting av prevensjon eller henvisning til assistert befruktning

Kommuner skal få adgang til å inngå avtaler med fastleger om at disse kan reserverer seg av samvittighetsgrunner mot å henvise kvinner til abort. Fastlegen som reserverer seg må sørge for at kvinner på listen som vurderer eller ønsker henvisning til abort får tilbud om konsultasjon hos annen fastlege i nærheten senest innen neste virkedag. Før kommunen kan inngå avtale om reservasjon må fastlegen dokumentere at hun eller han har inngått skriftlig avtale med en kollega som forplikter seg til å ta imot og henvise de aktuelle kvinnene.

Fastlegen som har reservert seg skal informere kvinner på sin liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort om at de kan henvende direkte til sykehuset uten henvisning fra fastlege.

Forslaget omfatter en endring i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 c fjerde ledd, som skal gi grunnlag for forskrifter om utvidet rett til å skifte fastlege for pasienter som står på liste hos en fastlege som har reservert seg mot henvisning til abort. Dette skiftet skal ikke regnes som et skifte etter reglene om inntil to skifter per kalenderår.

Fastlegen skal informere alle sine eksisterende listeinnbyggere om reservasjonsavtalen straks avtalen er inngått.

Kommunen skal sørge for at alle innbyggerne får informasjon om hvilke leger som til enhver tid har reservert seg slik at innbyggerne er kjent med det når de skal velge fastlege.

Fastleger skal etter forslaget ikke få en rett men en mulighet. Det vil være opp til den enkelte kommune å avgjøre om de ønsker å inngå avtaler med reservasjon såfremt som vilkårene for å inngå avtale er oppfylt. Det er altså ingen rettighet for den enkelte lege, men en mulighet for kommunen til å akseptere reservasjon dersom pasientenes interesser og rettigheter ivaretas.

Vurdering:

Den foreslåtte muligheten til reservasjonsrett for fastleger er begrunnet i at leger har alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til å henvise pasienter til abort. De oppfatter dette som etiske konflikter som handler om liv og død.

Kvinneres rett til selvbestemt abort er lovfestet og bør ikke svekkes. Å innføre reservasjonsrett for fastleger kan føre til uønsket belastning for kvinner som treng legehjelp i en vanskelig situasjon. Oppfyllelse av pasientrettigheter er det viktigste hensynet når det gjelder vurdering av reservasjonsadgang for helsepersonell, herunder kvinners rett til selvbestemt abort. Det å endre helse- og omsorgstjenesteloven, pasient – og brukerrettighetsloven eller andre helselover kan være med på å svekke kvinners rettigheter i møte med helsevesenet.

Derfor bør det ikke innføres reservasjonsrett for fastlegene. Dersom det vedtas reservasjon for fastleger er det viktig at kommune får avgjøre om de ønsker å inngå avtaler om reservasjon såfremt som vilkårene for å inngå avtale er oppfylt.